

9 + 10 november 2013 - Alphen a/d Rijn

'Jury Live' beoordeelt films van hoge kwaliteit

In het theater Castellum te Alphen a/d Rijn zag ik in het afgelopen weekeinde het jaarlijkse filmfestival van de Nederlandse Organisatie van Audiovisuele Amateurs (NOVA). Hierbij een kort verslag. Een verslag, dat misschien niet objectief kan zijn omdat ik één van de deelnemers was.

Kenmerkend voor dit festival zijn voor mij twee aspecten:

1. de hoge kwaliteit van de geselecteerde films;
2. de nieuwe wijze van jureren.

Beide zaken hebben mij aangenaam verrast.

De films

Tijdens het tweedaagse festival werden 23 films getoond. Zoals gebruikelijk in twee categorieën: fictie en non-fictie. Feitelijk bleken dit speelfilms en documentaires te zijn. Er waren geen animatiefilms bij de selectie. Veruit de meeste films (9 stuks) zijn afkomstig uit het NOVA-district Limburg (LOVA).

Laureaat

De jury kende het laureaat toe aan de speelfilm 'Dode Duiven' van Joren Molter (zie verder). Trailer: www.youtube.com/embed/X6moSJ-mbM?feature=player_embedded

SuperNova's categorie fictie

SuperNova's waren er voor de films

- * 'Raven' van Patrick Brouwer
- * 'Oorlogsslachtoffer' van Jef Caelen
- * 'The hand of Buddha' van René Roeken.

Joren Molter en Patrick Brouwers zijn jonge filmmakers. Hun stijl van filmen - verhaalstructuur, cameravoering, montage, geluid - wijkt op een overrompelende manier af van die van 'de oude hap'. Het NOVA filmfestival - dat dit jaar 'een bron van inspiratie' als motto koos - is zeer gebaat bij deze verfrissende inbreng.

Jef Caelen is al jaren een bekende en gelauwerde filmmaker. Ook op dit festival deed hij van zich spreken: liefst vier films zijn (mede) van zijn hand.

Hoewel de titel anders deed verwachten is zijn film 'Oorlogsslachtoffer' een komische - soms zelfs hilarische - film. Naar mijn smaak beheerst hij dit genre veel beter dan zijn drama-films (zie ook zijn film 'Klem' van enkele jaren terug).

Toch vond ik de film 'The hand of Buddha' absoluut de mooiste film van het festival. Trailer: www.youtube.com/embed/qEaC0PEBzb4?feature=player_embedded

Deze film is een volledig gefingeerd verhaal over de innerlijke strijd van een boeddhistische monnik - die uiteindelijk het klooster verlaat - in het overweldigende landschap van Buthan, een in het Himalayagebergte ingeklemd staatje. René Roeken nam de film in enkele weken op in Buthan na grondige voorbereiding en locatie-onderzoek thuis maar met casting en improvisatie ter plaatse. Verrassend is dat de kijker deze 'speelfilm' beleeft als een prachtige en pakkende documentaire.

SuperNova's categorie non-fictie

Ook aan drie documentaires kende de jury SuperNova's toe.

- * 'Het verdwenen rijk' van Jef Caelen
- * 'Hilde, luisteren naar stilte' van Fred Boéré
- * 'De mens, die je bent' van Ton Polman en Map Raggen.

Als ik zelf de SuperNova's voor non-fictie had mogen toekennen, zou ik in plaats van de documentaire van Jef Caelen ('een zwerftocht langs sporen van de Inca's') de portretfilm van Ton Polman met de titel 'Joanna Hofft' hebben verkozen.

Deze film gaat over een restauratieschilder (Joanna Hofft) van Poolse origine, die als gevolg van een relatie met een drugs crimineel in België een gevangenisstraf oploopt maar later in Nederland, zowel beroepsmatig als persoonlijk, haar geluk hervindt.

Ik vind dat deze film in alle opzichten een prachtig beeld schetst van de hoofdpersoon en van haar werk maar de jury meent dat dit beeld, mede door de inbreng van de hoofdpersoon, tendeert naar persoonsverheerlijking. Zoals een jurylid het formuleerde: 'de film gaat vooral over de restauratie van Joanna Hofft zelf'.

Een excellente Jury

En nu we het tocht over de jury hebben: zowel de vorm van jureren - live tijdens het festival - als de kwaliteit van de juryleden bleken van hoog niveau.

Tijdens het NOVA-festival in 2012 is voor het eerst geëxperimenteerd met een vorm van jureren, waarbij de jury voor oog en oor van het publiek met elkaar spraken over de getoonde films en tot hun beoordeling kwamen. Dat was toen nog kennelijk een kwestie van wennen.

Nu ging dat al veel beter. Ik was onder de indruk van de scherpte en het oog voor details van de juryleden, terwijl zij de films tijdens het festival voor het eerst zagen. Vooral het Vlaamse jurylid, Jef Mellemans, kwam vaak met haarscherpe analyses.

En zowel voor deelnemers als publiek viel er tijdens deze jurering ook veel te leren.

Hierbij een bloemlezing uit het commentaar van juryleden.

1. Een film mag in geen enkel opzicht 'slordig' zijn. Zorg er dus voor dat de (technische) kwaliteit van beeld, geluid, titels e.d. altijd goed is.
2. Elke camerabeweging moet functioneel zijn. Bij voorbeeld: een prachtige beweging met een kraan is zinloos als deze beweging de actie in het beeld of het verhaal niet ondersteunt. Immers, dan is de kraanbeweging niet meer dan een technisch kunstje.
3. Let op de spanningsboog. Voorkom - vooral in films met langere speelduur - dat de film op enig moment inzakt. Hou de kijker bij de lurven. Een goede film pakt je meteen beet en laat je niet meer los.
4. Markeer de wendingspunten in het verhaal duidelijk (b.v. met symboliek in beelden, handeling of camerabeweging). En kom in de film pas met een wendingspunt als in het voorafgaande een verhaallijn voldoende is uitgezet.
5. Jef Mellemans leerde ons hier dat 'connotatie' vaak sterker werkt dan 'symboliek'. Onder connotatie verstaat Jef dat een handeling vooral betekenis krijgt door de context waarbinnen de handeling plaatsvindt. Bijvoorbeeld de beelden, die er direct aan vooraf gaan of erop volgen.
6. Laat ook de kadring van het beeld de spanningsboog en/of het verhaal ondersteunen. Waarom alles zo vaak op ooghoogte en keurig in het midden? Durf het aan om ongebruikelijke camerastandpunten te kiezen.
7. Ook in non-fictie mag je een handeling best wat regisseren, maar dan moet het absoluut perfect gebeuren om het geloofwaardig te laten zijn (punt van kritiek van Jef bij mijn film over Hilde).
8. Verraadt de clou van het verhaal niet in de titel van de film.
9. Zorg ervoor dat de film het gevoel raakt. Maar doseer de emoties, die je met beelden of spel oproept, zorgvuldig. Ga niet 'over the top'! Voorkom 'over-acting'.
10. Bij natuurfilms: vergeet het maar om dieren, planten, landschap e.d. zonder verhaal in beeld te brengen. Dat verliezen we toch van BBC en NG. Dus vlecht er een verhaal in.

Het festival

Het NOVA Filmfestival 2013 is naar mijn mening beter geslaagd dan het vorige. Kwaliteit van de films en wijze van jureren bleken i.h.a. uitstekend.

Maar in één opzicht stemt dit festival zorgelijk. We kunnen er niet omheen dat het aantal leden van filmclubs terugloopt. Voorts zijn subsidiepotjes leeg of verdwenen.

Dan moet je bij de organisatie van dit soort festivals de tering naar de nering zetten. Je kan het teruglopend bezoek als gevolg van vergrijzing en het ontbreken van subsidiëring niet compenseren door dan maar de toegangsprijzen te verhogen.

Als je geen lid bent van de NOVA - en dat kan dus ook je partner zijn - betaalde je bij dit NOVA festival € 22,00 per dag voor een kaartje. En leden betaalden € 19,50 per dag. Zelfs met sponsoring door de videoclubs van het district ZH 12 - waarvoor dank - was dit kennelijk nodig. Geen wonder dat de belangstelling voor het festival dan terugloopt. Advies: organiseer het NOVA Filmfestival voortaan eenvoudiger en dus goedkoper. Geen dure zaal en zeker geen dure prijzen! Een simpel certificaat is al mooi genoeg.

Ongetwijfeld zien we een aantal van de bovengenoemde films op een clubavond terug.

Fred Boéré